

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

**Методичні рекомендації до самостійної роботи для
здобувачів вищої освіти спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа», ОС «Бакалавр»**

*Розглянуто та рекомендовано до друку кафедрою
філологічних дисциплін і соціальних комунікацій
Протокол № 12 від 25 січня 2021р.*

*Розглянуто та рекомендовано Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
Протокол № 8 від 18 лютого 2021р.*

Рецензент: Гарапко В.І. – к. пед. н., доцент, доцент кафедри англійської філології та методики викладання іноземних мов

Укладач: Мовчан К.М. – старший викладач кафедри філологічних дисциплін і соціальних комунікацій

I – 89

Історія бібліотечної справи: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», ОС «Бакалавр». Вид. 2-е доповн./ укладач К.М. Мовчан.– Мукачево: РВЦ МДУ, 2021.– 30 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою надання методичної допомоги щодо організації і проведення самостійної роботи з дисципліни «Історія бібліотечної справи». Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, перелік тем для самостійного вивчення та завдання до них, перелік контрольних питань та завдань для поточного та підсумкового контролів, тести. Подано перелік рекомендованих джерел, які є доступними в бібліотеці МДУ та на сайті НБ МДУ.

Рекомендовано здобувачам вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна, архівна справа», ОС «Бакалавр».

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
I. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти	6
Тема 1. Періодизація історії бібліотечної справи за кордоном.	6
Тема 2. Бібліотеки Стародавнього світу	6
Тема 3. Бібліотеки Античного світу.....	7
Тема 4. Бібліотеки Середньовіччя	8
Тема 5. Бібліотеки доби Відродження та раннього Нового часу. Італійські бібліотеки.....	8
Тема 6. Бібліотеки доби Відродження у країнах Європи й Азії.....	9
Тема 7. Бібліотечна справа в Англії в епоху Просвітництва.....	10
Тема 8. Бібліотечна справа в Німеччині.....	10
Тема 9. Бібліотечна справа у Франції	11
Тема 10. Бібліотечна справа США в епоху Просвітництва. Бібліотека конгресу	11
Тема 11. Бібліотечна справа країн Європи і Америки в XIX ст.....	12
Тема 12. Основні етапи розвитку бібліотек (1914-1940рр.)	12
Тема 13. Бібліотечна справа зарубіжних країн у XX ст	13
Тема 14. Розвиток бібліотечної справи в інформаційному суспільстві.....	14
Тема 15. Новітні інформаційні технології й умови входження бібліотек різних країн світу у міжнародний інформаційний простір.....	15
Тема 16. Розвиток вітчизняної бібліотечної справи в XIX – на початку XX ст	16
Тема 17. Бібліотеки Західної України. Наукова бібліотека Мукачівського державного університету: історія, сьогодення.....	17
Питання для модульного та підсумкового контролю	19
Завдання для самостійної та індивідуальної роботи	22
Завдання до модульних контрольних робіт	23
Теоретичні питання до екзамену	27

ПЕРЕДМОВА

Якісна освіта є важливою складовою національної ідентичності країни, її державного добробуту. Державна національна програма «Освіта. Україна XXI ст. визначила стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями та шляхи розвитку системи безперервного навчання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи здобувачів вищої освіти: сприяння набуттю додаткових знань, перевірка отриманих знань на практиці, вироблення фахових та дослідницьких вмінь та навичок, формуванню самостійності як особистісної професійної якості, засвоєння навчальної програми в повному обсязі.

Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується робочою програмою.

Самостійна робота визначається готовністю здобувачів вищої освіти до безперервного пошуку нових, актуальних знань, до грамотного здійснення інформаційних процесів (пошуку, зберігання, переробки) – що є однією з головних професійних компетенції фахівця в будь-якій галузі, яка визначає успішність його особового зростання і соціальну затребуваність.

Самостійну роботу здобувачі вищої освіти можуть виконувати у бібліотеці вищого навчального закладу, а також в домашніх умовах. В методичних рекомендаціях подано перелік рекомендованих джерел, які знаходяться у фонді наукової бібліотеки та можна замовити з допомогою онлайн-послуги.

У результаті вивчення дисципліни «Історія бібліотечної справи» здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- понятійно-категоріальний апарат історії бібліотечної справи;
- сучасні наукові підходи до періодизації історії бібліотечної справи в Україні та світі;
- закономірності виникнення і розвитку бібліотек, а також формування

бібліотечних систем;

- шляхи еволюції різних типів і видів бібліотек;

- загальні тенденції та особливості історичного розвитку бібліотечної справи в

Україні та світі у різні періоди;

- фактичний матеріал з історії розвитку окремих бібліотек і бібліотечної справи України та країн світу.

Знаючи основні етапи розвитку історії бібліотечної справи, здобувач вищої освіти повинен **вміти**:

- виокремлювати основні етапи розвитку бібліотечної справи;

- визначати основні тенденції бібліотечної справи на окремих етапах її історичного розвитку;

- аналізувати сучасні напрями розвитку бібліотечної справи;

- прогнозувати перспективи розвитку бібліотечної справи;

- визначати основні форми і напрями міжнародних бібліотечних зв'язків;

- здійснювати порівняльний аналіз розвитку національних бібліотек світу і України.

I. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Змістовий модуль I. БІБЛІОТЕКИ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ, ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ. БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА У НОВИЙ І НОВІТНІЙ ЧАСИ

Тема 1. Періодизація історії бібліотечної справи за кордоном.

План

1. Місце курсу в загальнонауковій і професійній підготовці бібліотечних фахівців.
2. Предмет історії бібліотечної справи.
3. Взаємозв'язок з всесвітньою історією, історією світової культури і комплексом історичних наук, які вивчають книгу.
4. Потреба в осмисленні історії бібліотечної історії.
5. Структура курсу.
6. Джерельна база і навчально-методична забезпеченість курсу.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Обґрунтуйте зв'язок предмету з всесвітньою історією, історією світової культури, історією книги, історією бібліографії, китаєзнавством, книгознавством,

Вивчити основні поняття:

«об'єкт історії бібліотечної справи», «предмет історії бібліотечної справи», «книга».

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Овчінніков, В. Історія книги. Еволюція книжкової структури : Реком. МОНУ як навч. посібник для студентів / В. Овчінніков. – Львів : Світ, 2005. – 420 с.
3. Бокань, В. Історія культури України : навч. посіб. / В. Бокань. – 2-ге видання доповн. – Київ : МАУП, 2002. – 256с. +електронний ресурс
4. Романенко, В. С. Історія книги. / В. С. Романенко // Шкільна бібліотека. - 2007. - №12. - С.120-122.
5. Влад, Н. В. Книги і бібліотеки різних віків і різних народів. / Н. В. Влад // Шкільна бібліотека. - 2005. - №10. - С.145-146.
6. Усенко, О. Подорож у часі. Історія створення книги / О. Усенко, А. Войтенко // Зарубіжна література. - 2012. - №15. - С.6-9.
7. Мироненко, Г. Портрет бібліотеки в дзеркалі історії / Г. Мироненко // Шкільний світ. - 2012. - №10. - С.17-18.

Тема 2. Бібліотеки Стародавнього світу.

План

1. Розквіт культури народів Дворіччя.
2. Винахід клинопису.
3. Перші відомості про існування бібліотек у державі Шумер.
4. Ніневійська бібліотека ассирійського царя Ашшурбаніпала.
5. Способи «розкриття» фонду бібліотеки, мистецтво зберігання документів.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотек Стародавнього світу.

Знати основні події Стародавнього світу.

1. Де і коли вперше почали використовувати елементи систематизації.
2. Найстаріша бібліотека (власник, країна, роки існування).
3. Найбільша і найвідоміша бібліотека глиняних табличок (століття, власник, склад фонду, розміщення фонду, запровадження збереження фонду).
4. «Дім книги»(засновники бібліотек, століття, призначення бібліотек).

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачєво : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура : Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.
4. Глухов А.Г. Из глубины веков. Очерки о древних библиотеках мира/А.Г.Глухов.– М., 1971.-112 с.-Режим доступа: <http://www.padaread.com/?book=44330&pg=1>

Тема 3. Бібліотеки Античного світу.

План

1. Бібліотеки Античної Греції.
2. Поява слова «бібліотека» у значенні, близькому до сучасного.
3. Особиста бібліотека Аристотеля.
4. Основний спосіб тиражування документів.
5. Александрійська бібліотека – найбільша бібліотека елліністичного світу.
6. Бібліотека Юрія Цезаря.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотек Античного світу.

Охарактеризувати основні події

- 1.Перша велика бібліотека в стародавній Греції (Арістотель).
- 2.Олександрійська бібліотека.
3. Пергамська бібліотека.
4. Розвиток бібліотечної архітектури.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачєво : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура : Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.
4. Глухов А.Г. Из глубины веков. Очерки о древних библиотеках мира/А.Г.Глухов.– М., 1971.-112 с.-Режим доступ: <http://www.padaread.com/?book=44330&pg=1>

Тема 4. Бібліотеки Середньовіччя.

План

1. Монастирські бібліотеки.
2. Кембрижський та Оксфордський університети.
3. Університетські бібліотеки.
4. Парижська Сорбонна.
5. Винахід друкарства.
6. Бібліотека Ватикану.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотек Середньовіччя.
2. Охарактеризуйте найбільші бібліотека даного періоду.

Опишіть події :

1. Монастир Віварій «притулок думки»:
2. Внесок Касіодора в розвиток бібліотеки, структура бібліотеки, роки існування книгозбірні, розвиток книго копіювання, формування фонду, початок бібліографії)
3. Бібліотека бенедиктського монастиря Боббіо.
4. Відкриття університетів.(Кембриджський та Оксфордський та ін.).
5. Імператорська бібліотека, заснована імператором Констянтином I Великим.
6. Перша спроба бібліографічного опису.
7. Винахід друкарства.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи: курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура : Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.
4. Глухов А.Г. Из глубины веков. Очерки о древних библиотеках мира/А.Г.Глухов.– М., 1971.-112 с.-Режим доступа: <http://www.padaread.com/?book=44330&pg=1>

Тема 5. Бібліотеки доби Відродження та раннього Нового часу. Італійські бібліотеки.

План

1. Бібліотеки епохи Відродження.
2. Домінування приватних бібліотек. Бібліотеки і Реформація.
3. Винайдення книгодрукування Йоганном Гуттенбергом, його вплив на книгорозповсюдження і бібліотечну справу.
4. Університетські бібліотеки нового типу.
5. Міські бібліотеки епохи Реформації.
6. Бібліотека кардинала Мазаріні як перша публічна бібліотека Франції.
7. Бібліотека Ватикану.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Перший архітектор бібліотек.
2. Інструкція для бібліотекаря.
3. Обов'язкові каталоги бібліотеки.
4. Зміни в бібліотеках в епоху відродження.

Опишіть вклад в бібліотечну справу видатних осіб:

1. Франческо Петраркі.
2. Джовані Бокаччо.
3. Поджо Браччолини.
4. Ніколи Николи.
5. Федеріго Монтефельтро.
6. Лауренціани Антоніо Мальябекки.
7. Флоріан Тефлер.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачєво : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура : Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 6. Бібліотеки доби Відродження у країнах Європи й Азії.

План

1. Домінування приватних бібліотек.
2. Зародження ідеї створення публічних бібліотек.
3. Нові вимоги до бібліотекаря-професіонала.
4. Бібліотеки і Реформація.
5. Винайдення книгодрукування.
6. Погляд на бібліотеку як складову наукового, освітнього і культурного життя суспільства.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Хто вперше запропонував складення описів під індивідуальним автором?
2. Хто вперше надрукував книгу. Її переваги і недоліки?
3. Які відбулися зміни в бібліотечній справі в епоху Відродження?

Написання есе

Напишіть есе як книгодрукування вплинуло на поширення знань і піднесення культури взагалі. Дайте порівняльну характеристику цього періоду і нашого часу.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачєво : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.

3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура : Рекомендовано МОНУ як навч. посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 7. Бібліотечна справа в Англії в епоху Просвітництва.

План

1. Бібліотеки Оксфордського і Кембріджського університетів.
2. Суспільні бібліотеки.
3. Національна бібліотека Англії.
4. Бібліотеки Шотландії.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Охарактеризуйте символи нової епохи.
2. Національна бібліотека Англії (рік заснування, обов'язковий примірник, наукова робота в бібліотеці).

Напишіть реферат

Розвиток культури – визначальний фактор формування і вдосконалення роботи бібліотек.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура: Рекомендовано МОНУ як навч. посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 8. Бібліотечна справа в Німеччині.

План

1. Бібліотечна діяльність Йоганна Вольфганга фон Гете.
2. Бібліотечні реформи Й.В. Гете.
3. Придворні бібліотеки.
4. Концепція Лейбніца.
5. Бібліотеки Вольфенбюттеля і Геттінгенського університету.
6. Бібліотека саксонських курфюрстів.
7. Суспільні бібліотеки.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Скласти хронологічну таблицю історії бібліотечної справи в Німеччині.

Напишіть реферат

Вклад Гете в розвиток бібліотек.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура: Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 9. Бібліотечна справа у Франції.

План

1. Бібліотека Мазаріні.
2. Документи Конвенту про бібліотеки.
3. Діяльність Комітету народної освіти.
4. Діяльність Г.П. Амейлона.
5. Нововведення у бібліотечній справі Франції.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Внесок в бібліотечну справу Тюбера Амейлона
2. Складіть хронологічну таблицю розвитку бібліотечної справи у Франції.

Заповніть таблицю

<i>Видатні постаті</i>	<i>Вклад у розвиток бібліотечної справи</i>

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура: Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 10. Бібліотечна справа США в епоху Просвітництва. Бібліотека конгресу.

План

1. Бібліотечна справа в США.
2. Заснування бібліотеки Конгресу.
3. Підписні бібліотеки.
4. Перетворення у бібліотечній справі Франції.
5. Націоналізація королівської бібліотеки.
6. Бібліотеки навчальних закладів.
7. Заснування першої наукової медичної бібліотеки Білорусії.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. В чому заключається ідея підписної бібліотеки? Внесок Франкліна.

Напиши есе

Бібліотечна освіта в США.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура: Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 11. Бібліотечна справа країн Європи і Америки в ХІХ ст.

План

1. Розвиток наукових бібліотек.
2. Університетські бібліотеки.
3. Бібліотеки університетів, інститутів, наукових товариств і музеїв
4. Загальнодоступні бібліотеки в ХІХ ст.
5. Розвиток бібліотекознавчої думки в ХІХ ст.
6. Вихід у світ перших навчально-практичних видань.
7. Заснування національних бібліотечних асоціацій.
8. Зародження бібліотечної освіти.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Перша книга кириличним шрифтом: підґрунтя друку книг, початок нового етапу культурного життя білоруського народу.

Опишіть основні етапи та особливості створення та існування бібліотек:

1. Перші губернські публічні бібліотеки.
2. Білоруська державна бібліотека.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура: Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 12. Основні етапи розвитку бібліотек (1914-1940рр.).

План

1. Види національних бібліотек.
2. Створення нової організаційної форми університетських бібліотек.
3. Загальнодоступні бібліотеки за кордоном.
4. Діяльність Американської бібліотечної асоціації.

5. Перший бібліотечний закон Данії (1920 р.) і його результати.
6. Публічні бібліотеки в період світового економічного кризи (1929-1933 рр.).

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Американська бібліотечна асоціація: роль у розвитку бібліотек.
2. Особливості діяльності перших публічних бібліотек в період світової економічної кризи.
3. Перший закон Данії: наслідки для бібліотек.

Знайдіть в літературі опис цього періоду. Проаналізуйте погляди різних провідних діячів, вчених на зміни, які відбувалися в бібліотечній справі і запишіть у таблицю

Провідний діяч. вчений	Зміни в бібліотечній справі	Наслідки

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Ходькова, Л. П. Релігієзнавство : Навч. посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 312 с.
3. Абрамович, С. Д. Світова та українська культура: Рекомендовано МОНУ як навч.посіб. для студ. ВНЗ / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. - Львів : Світ, 2004. - 344 с.

Тема 13. Бібліотечна справа зарубіжних країн у ХХ ст.

План

1. Національні бібліотеки країн світу у ХХ ст.
2. Інновації у розвитку універсальних наукових, університетських, спеціальних бібліотек різних країн світу.
3. Загальнодоступні бібліотеки Європи і Азії.
4. Англо-американська концепція публічної бібліотеки.
5. Інтенсифікація міжнародного бібліотечного співробітництва.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Проаналізуй історичні події даного періоду, як вони вплинули на бібліотеки.
2. Розкрий нові підходи до комплектування універсальних наукових бібліотек.
3. Які функції виконували спеціальні бібліотеки?

Знайди в літературних джерелах інформацію про діяльність Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій (ІФЛА). Заповни таблицю.

Рік	Заходи

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.

Тема 14. Розвиток бібліотечної справи в інформаційному суспільстві.

План

1. Протиріччя між реальним рівнем розвитку інформаційних технологій і можливостями окремих країн.
2. Вплив інформатизації та інтернетизації на розвиток бібліотечної справи.
3. Новітні інформаційні технології й умови входження бібліотек різних країн у міжнародний інформаційний простір.
4. Інформаційно-бібліотечне законодавство провідних зарубіжних країн.
5. Національні моделі публічних бібліотек на сучасному етапі.
6. Активізація міжнародних бібліотечних зв'язків з початку 1960-х рр.
7. ЮНЕСКО і рамки міжнародної співпраці.
8. Роль ІФЛА в розвитку міжнародної взаємодії бібліотек. Міжнародні бібліотечні програми.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Передумови інформатизації та інтернетизації. Вплив на розвиток бібліотечної справи.
2. Проаналізуй історичні події розвитку бібліотечної справи в інформаційному суспільстві.

Охарактеризуйте новітні інформаційні технології й умови входження бібліотек у міжнародний інформаційний простір. Результат запишіть в таблицю.

Новітні технології в бібліотеці	Країна	результат

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Мовчан, К. Library as a social institution / К. Мовчан // Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (31 травня 2019 року). – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Випуск 47. – Р. 144-146
3. Кириленко, Т. Бібліотека університету: Історія, сучасність, перспективи / Т. Кириленко // Вища школа. – 2012. – №1. – С.117-125
4. Деменнікова, Т. В. Бібліотечно-інформаційна грамотність - складова інформаційної культури студента / Т. В. Деменнікова // Шкільна бібліотека. – 2015. – №8. – С.35-38
5. Низовий, М. А. Вступ до книгознавства : навчальний посібник. Рекомендовано МОНУ / М. А. Низовий. – К. : Кондор, 2009. – 144 с.
6. Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів у світлі модернізації вищої освіти : матеріали міжнародної науково-практичної конференції м.Севастополь, 19-21 травня 2009 р. – Севастополь : СевНТУ, 2009. – 192 с.
7. Колесникова, Т. Еволюція комунікаційних моделей діяльності бібліотек ВНЗ в умовах інформатизації / Т. Колесникова // Бібліотечний вісник. – 2013. – №2. – С.17-24.
8. Онищенко, В.М. та ін. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства [Електронний ресурс] : монографія / О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В.М. та ін. Горовий. – К. : НБУВ, 2011. – 235 с.

9. Збірник матеріалів наради директорів бібліотек вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації "Бібліотека вищого навчального закладу - ключова ланка інформаційного забезпечення навчального процесу на сучасному етапі" 12-13 лютого 2007 р.. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2007. – 80 с.
10. Іваницька, Т. Інформаційний простір бібліотеки: нові технології - нові можливості / Т. Іваницька, Н. Фадєєва // Вища школа. – 2011. – №4. – С.113-122.
11. Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: стратегічні орієнтири [Електронний ресурс] : збірник матеріалів VIII Міжнародна науково-практичної конференції(смт. Славське Львівської обл., 27 лютого - 2 березня 2018 року) / редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. – К. : УБА, 2018. – 88 с.

Тема 15. Новітні інформаційні технології й умови входження бібліотек різних країн світу у міжнародний інформаційний простір.

План

1. Інформаційно-бібліотечне законодавство провідних зарубіжних країн.
2. Національні моделі публічних бібліотек на сучасному етапі.
3. Активізація міжнародних бібліотечних зв'язків з початку 1960-х рр.
4. ЮНЕСКО і рамки міжнародної бібліотечної співпраці.
5. Роль ІФЛА у розвитку міжнародної взаємодії бібліотек.
6. Міжнародні бібліотечні проекти і програми.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Охарактеризуйте основні положення інформаційно-бібліотечного законодавства провідних зарубіжних країн.
2. Проаналізуйте історичні події які були початком активізації міжнародної бібліотечної співпраці.
3. Опишіть національну модель публічної бібліотеки на сучасному етапі, висвітліть схематично.

Напишіть реферат

Роль ІФЛА у розвитку міжнародної взаємодії.

Рекомендовані джерела:

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. – 112 с.
2. Бібліотечна планета / гол.ред.Т.Вилегжаніна. – К. : Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. – 2018. – , №2. – 42 с.
3. Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: стратегічні орієнтири [Електронний ресурс] : збірник матеріалів VIII Міжнародна науково-практичної конференції(смт. Славське Львівської обл., 27 лютого - 2 березня 2018 року) / редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. – К. : УБА, 2018. – 88 с.
4. Храм науки і знання Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя / ТНТУ ім. І.Пулюя. – Тернопіль : Джура, 2010. – 372 с.

Тема 16. Розвиток вітчизняної бібліотечної справи в XIX – на початку XX ст.

План

1. Урядова політика щодо діяльності бібліотек.
2. Нагляд за книговиданням і книгорозповсюдженням у першій половині XIX ст.
3. Реформа народної освіти і розвиток наукових і спеціальних бібліотек.
4. Публічний характер діяльності університетських бібліотек.
5. Приватні бібліотеки української інтелігенції.
6. Виникнення російських публічних бібліотек в Україні.
7. Вплив революції 1905-1907 рр. на українську бібліотечну справу.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Назви основні нормативні документи даного періоду, що стосувалися діяльності бібліотек.
2. Охарактеризуй діяльність публічних бібліотек.
3. Як революція 1905-1907 р. вплинула на українську бібліотечну справу.
4. Назви провідних бібліотечних діячів даного періоду і їх внесок в розвиток бібліотечної справи. Дані занеси в таблицю.

Провідний вчений	Внесок в розвиток бібліотечної справи в XIX –на початку XX ст.

Рекомендовані джерела

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. 112 с.
2. Олена, Лебедюк Бібліотеки ВНЗ України в перші роки незалежності (1991-1996) / Лебедюк Олена, Авраменко Ольга // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2015. – №2. – С.62-65.
4. Мальована, А. Бібліотеки Польщі: досвід для України / А. Мальована // Бібліотечна планета. – 2018. – №3. – С.27-30.
6. Бібліотечна справа і бібліотекознавство України (2006–2010) [Електронний ресурс] : наук. допом. бібліогр. покажч. / наук. ред. І.О. Негрейчук. – К., 2014. – 272 с.
8. Бояринова, О. Внесок українських фахівців у глобальне бачення майбутнього бібліотек / О. Бояринова // Бібліотечна планета. – 2018. – №1. – С.7-9.
10. Розколупа, Н. Вплив реформи децентралізації на публічні бібліотеки України / Н. Розколупа, Л. Любаренко // Бібліотечна планета. – 2020. – №1. – С.7-9.
12. Пашкова, В. Всеукраїнська громадська організація "Українська бібліотечна асоціація" / В. Пашкова // Бібліотечна планета. – 2017. – №3. – С.10-13.
14. Рабаданова, Л. Діяльність бібліотек для юнацтва та молоді по реалізації цілей сталого розвитку в Україні / Л. Рабаданова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2017. – №2. – С.31-32.
16. Васильченко, М. Допомога у відродженні та поповненні бібліотечних фондів України / М. Васильченко // Бібліотечний форум України. – 2015. – №2. – С.22-26.
18. Онищенко, В.М. та ін. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства [Електронний ресурс] : монографія / О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В.М. та ін. Горювий. – К. : НБУВ, 2011. – 235 с.
20. Білик, О. Електронні ресурси бібліотек України на допомогу читанню / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2017. – №1. – С.16-21.

22. Кодекс етики бібліотечних працівників : затверджено конференцією Української бібліотечної асоціації 26 листопада 2013 р. // Шкільна бібліотека. – 2017. – №4. – С.101-102.
24. Щербіна, О. С. Кооперація бібліотек України в напрямі збереження національної документальної спадщини / О. С. Щербіна, О. С. Шевчук. – . – С.32-38.
26. Карпенко, О. Корпоративна діяльність освітянських бібліотек України / О. Карпенко, І. Коваленко, Л. Самчук // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – №2. – С.101-104.
28. Матеріали до стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року "Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України" / Укр. бібл. асоц. ; [авт.-упоряд.: О. М. Бруй, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. С. Пашкова та ін.]. – Київ, 2015. – 58 с.
30. Карпенко, С. Наукова бібліотека Української інженерно-педагогічної академії: нова роль та старі традиції (до 60-річчя від дня заснування) / С. Карпенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – №4. – С.53-55.
32. Доркенц, А. Правова база освітянських бібліотек України: тенденції розвитку. За виданням збірника наказів та інструкцій Міністерства освіти УРСР (1970-1991). / А. Доркенц // Рідна школа. – 2005. – №2. – С.69-73.
34. Кухарчук, О. С. Розвиток бібліотекознавства в Україні: історико-педагогічний аспект / О. С. Кухарчук, О. Й. Курило, Л. С. Прокопович // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія "Педагогіка та психологія": збірник наукових праць / гол.ред. Г.В. Товканець. – Мукачево : МДУ, 2017. – Випуск 1(5). – С.19-23. – [Фахове видання] [Збірник проіндексовано] [Sorernicus].
36. Юлія, Петрухно Розвиток інноваційного суспільства в Україні та основні завдання бібліотек в його становленні / Петрухно Юлія // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – №1. – С.5-6.
38. Соколов, В. Становлення та розвиток провідних публічних бібліотек губернських міст в Україні у ХІХ - на початку ХХ ст.: особливості еволюції губернських бібліотек / В. Соколов. – . – С.39-46.
40. Соколов, В. Створення та розвиток діяльності технікумів і шкіл політосвіти у контексті становлення середньої спеціальної бібліотечної освіти в Україні у 1920-х-1940-х рр. / В. Соколов. – . – С.33-42.
42. Стратегія Української бібліотечної асоціації на 2015-2018 роки // Бібліотечний форум України. – 2015. – №2. – С.50-52.
44. Моїсєєва, С. Українська бібліотечна асоціація: регіональний аспект / С. Моїсєєва, Я. Сошинська. – . – С.47-48.
46. Мололетова, Н. Централізоване комплектування зарубіжними періодичними виданнями бібліотек мережі НАН України: історичний огляд / Н. Мололетова, О. Полякова // Бібліотечний вісник. – 2012. – №6. – С.20-30.
48. Розколупа, Н. Що відбувається з українськими публічними бібліотеками / Н. Розколупа // Бібліотечна планета. – 2019. – №4. – С.9-10.

Тема 17. Бібліотеки Західної України. Наукова бібліотека Мукачівського державного університету: історія, сьогодення.

План

1. Книгозбірня Мукачівського монастиря.
2. Публічна бібліотека Мукачева.
3. Ужгородська міська бібліотека.
4. Обласна бібліотека.
5. Наукова бібліотека Мукачівського державного університету.

Завдання для опанування теоретичним матеріалом

1. Витоки бібліотечної справи на Закарпатті.
2. Найбільша бібліотека Закарпаття XVII ст.
3. Книговидавнича та просвітницька діяльність А. Бачинського.

Рекомендовані джерела

1. Історія бібліотечної справи : курс лекцій для студентів спеціальності "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / укладачі: К.М. Мовчан, М.В. Бабіля. – Мукачево : МДУ, 2020. 112 с.
2. Олена, Леbedюк Бібліотеки ВНЗ України в перші роки незалежності (1991-1996) / Леbedюк Олена, Авраменко Ольга // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2015. – №2. – С.62-65.
3. Мальована, А. Бібліотеки Польщі: досвід для України / А. Мальована // Бібліотечна планета. – 2018. – №3. – С.27-30.
4. Бібліотечна справа і бібліотекознавство України (2006–2010) [Електронний ресурс] : наук. допом. бібліогр. покажч. / наук. ред. І.О. Негрейчук. – К., 2014. – 272 с.
5. Бояринова, О. Внесок українських фахівців у глобальне бачення майбутнього бібліотек / О. Бояринова // Бібліотечна планета. – 2018. – №1. – С.7-9.
6. Розколупа, Н. Вплив реформи децентралізації на публічні бібліотеки України / Н. Розколупа, Л. Любаренко // Бібліотечна планета. – 2020. – №1. – С.7-9.
7. Пашкова, В. Всеукраїнська громадська організація "Українська бібліотечна асоціація" / В. Пашкова // Бібліотечна планета. – 2017. – №3. – С.10-13.
8. Рабаданова, Л. Діяльність бібліотек для юнацтва та молоді по реалізації цілей сталого розвитку в Україні / Л. Рабаданова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2017. – №2. – С.31-32.
9. Васильченко, М. Допомога у відродженні та поповненні бібліотечних фондів України / М. Васильченко // Бібліотечний форум України. – 2015. – №2. – С.22-26.
10. Онищенко, В.М. та ін. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства [Електронний ресурс] : монографія / О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В.М. та ін. Горовий. – К. : НБУВ, 2011. – 235 с.

Питання для модульного та підсумкового контролю

1. Наукові підходи до періодизації історії бібліотечної справи..
2. Бібліотеки в державі Шумер, Хеттській державі і Вавілонському царстві.
3. Бібліотеки Ассирії (VII - VI ст. до н.е.).
4. Бібліотеки Стародавнього Єгипту.
5. Бібліотеки античної Греції.
6. Бібліотеки елліністичного світу.
7. Бібліотечна культура Стародавнього Риму.
8. Александрійська і Пергамська бібліотеки.
9. Бібліотеки Стародавнього Світу.
10. Особливості архітектури бібліотек Стародавнього Світу.
11. Бібліотеки буддійських монастирів і палацові книгосховища Китаю в період раннього Середньовіччя.
12. Бібліотеки Візантії і Західної Європи (V - X ст.).
13. Бібліотеки Арабського халіфату.
14. Бібліотеки церкви XII - XIV ст.
15. Бібліотеки середньовічних університетів, приватні і королівські бібліотеки.
16. Бібліотеки епохи Відродження.
17. Бібліотеки Московської держави.
18. Бібліотеки Середньовіччя у країнах Європи й Азії.
19. Особливості архітектури бібліотек Середньовіччя.
20. Бібліотеки Відродження у країнах Європи й Азії.
21. Приватні бібліотеки епохи Відродження.
22. Бібліотечна справа Німеччини у період Реформації: суспільно-історичне тло, особливості функціонування.
23. Бібліотечна справа в епоху Просвітництва і буржуазних революцій у зарубіжних країнах.
24. Бібліотечна справа Німеччини в епоху Просвітництва.
25. Бібліотечна справа США в епоху Просвітництва.
26. Заснування бібліотеки Конгресу.
27. Вплив нових політичних ідей на розвиток бібліотек в Англії в XVIII – на початку XIX ст.
28. Бібліотечна справа Франції в період буржуазної революції (1789-1793 рр.).
29. Бібліотечна справа Російської імперії у XVIII ст.
30. Бібліотечна справа країн Європи в XIX - на початку XX ст.
31. Бібліотечна справа США в XIX - на початку XX ст.
32. Бібліотечна справа Російської імперії в XIX - на початку XX ст.
33. Провідні чинники розвитку бібліотечної справи в XIX ст.
34. Глобальне утвердження інституту національної бібліотеки як вияв нового етапу суспільного розвитку XIX ст.
35. Наукові бібліотеки Європи XIX ст.: види, суспільне призначення.
36. Публічна бібліотека XIX ст.: види, концепції створення та функціонування.
37. Англо-американська концепція публічної бібліотеки.
38. Діяльність професійних бібліотечних асоціацій США XIX ст.
39. Організація бібліотечної справи в країнах Центральної і Східної Європи в XIX ст.
40. Розвиток зарубіжної бібліотекознавчої думки в XIX ст.
41. Зародження бібліотечної освіти. Бібліотечна діяльність М. Дьюї.
42. Бібліотечна справа у період між світовими війнами (1914-1940 рр.).
43. Національна бібліотека в Парижі і діяльність Жюльєна Кена.
44. Національні бібліотеки країн світу у першій половині XX ст.
45. Національні бібліотеки країн світу у другій половині XX – на початку XXI ст.
46. Міжнародне бібліотечне співробітництво у XIX ст.
47. Міжнародне бібліотечне співробітництво у першій половині XX ст.
48. Міжнародне бібліотечне співробітництво у другій половині XX – на початку XXI ст.

49. Основні тенденції і особливості розвитку бібліотечної справи зарубіжних країн у XX - на початку XXI ст.
50. Розвиток бібліотечної справи в умовах інформаційного суспільства.
51. Національні моделі публічних бібліотек на сучасному етапі.
52. Інформаційно-бібліотечне законодавство провідних зарубіжних країн.
53. Вплив інформатизації та інтернетизації на розвиток бібліотечної справи.
54. Процеси демократизації бібліотечної справи в посткомуністичних країнах наприкінці XX – на початку XXI ст.
55. Інтелектуальна свобода і вільний доступ до інформації як головний принцип організації бібліотечної справи наприкінці XX – на початку XXI ст.
56. Особливості архітектури сучасних бібліотек.
57. Бібліотека Британського музею.
58. Бібліотека конгресу США.
59. Еволюція концепції публічної бібліотеки.
60. Історія виникнення перших бібліотек на Київській Русі.
61. Бібліотека Києво-Софійського Собору.
62. Монастирські бібліотеки та їх культурно-освітня роль у книжковій справі на Україні XI–XVII ст.
63. Монастирські бібліотеки Лівобережної України в контексті української культури XVIII ст.
64. Бібліотека Києво-Печерської Лаври та її роль у справі становлення та розповсюдження шкільництва, освіти, культури.
65. Приватні зібрання XVI–XVIII ст. (П. Могили, Ф. Прокоповича, магнатів Яблоновських, С. Соболя).
66. Родові книгозбірні Правобережної України XVIII–XIX ст. (І. Мазепи М. Ханенка, П. Скоропадського).
67. Бібліотека Харківського колегіуму – перше зібрання книг у Слобідській Україні.
68. Бібліотека Чернігівського колегіуму: історія становлення, навчальний процес, бібліотека.
69. Бібліотечна справа в Україні у XIX – на початку XX ст.: стан і основні напрями розвитку.
70. Роль публічних бібліотек в Україні у XIX – на початку XX ст: (міські, повітові, громадські та народні).
71. Бібліотеки-читальні та народні читальні в історико-культурному контексті півдня України (кін. XIX – поч. XX ст.).
72. Бібліотечна діяльність товариства «Просвіта»: особливості діяльності, історія, теорія, практика, фонди.
73. Роль бібліотек Народного Дому та Наукового товариства ім. Шевченка в історії розвитку науки і культури Галичини.
74. Діяльність корифеїв бібліотечної справи України.
75. Бібліотечна справа у Радянській Україні.
76. Бібліотеки у період становлення нових соціально-економічних і політичних відносин у 1930-х рр.
77. Стан бібліотек Києва у період нацистської окупації (1941–1943 рр.).
78. Бібліотеки України у період післявоєнної відбудови та в 1950-х рр.
79. Бібліотечна справа в Україні у 1950-1960-ті рр.: централізація науково-методичної роботи в галузі бібліотекознавства.
80. Бібліотечна справа у період Української революції 1917–1920 рр.: проекти реформ бібліотечної справи.
81. Створення Національної бібліотеки Української держави.
82. Бібліотечна справа в Україні у 1970-1980-ті рр.: спроби ґрунтовного упорядкування бібліотечної мережі.
83. Цензура у бібліотеках Радянської України.
84. Бібліотечна справа в незалежній Україні.

85. Українська бібліотечна асоціація: мета, завдання, основні напрями діяльності.
86. Основні напрями бібліотечної справи України в період переходу від тоталітаризму до демократії.
87. Перспективи розвитку бібліотечної справи України.
88. Національні бібліотеки України на сучасному етапі.
89. Національні бібліотеки Росії наприкінці XX - на початку XXI ст.
90. Впровадження новітніх інформаційних технологій як перспективний напрям розвитку бібліотечної справи України.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

Варіант №1

1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотек Стародавнього світу.
2. Підготувати презентацію про окрему бібліотеку Стародавнього Сходу (за вибором здобувача вищої освіти).
3. Підготувати презентацію про окрему бібліотеку Античного світу (за вибором здобувача вищої освіти).
4. Підготувати реферат про окрему бібліотеку доби Відродження (за вибором здобувача вищої освіти).

Варіант №2

1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотечної справи у новий та новітній часи.
2. Підготувати презентацію про окрему бібліотеку епохи Просвітництва (за вибором здобувача вищої освіти).
3. Підготувати презентацію про національну бібліотеку будь-якої країни світу (за вибором здобувача вищої освіти).
4. Підготувати реферат про внесок окремого діяча у розвиток бібліотечної справи світу або певної країни (за вибором здобувача вищої освіти).

Варіант №3

1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку бібліотечної справи в Україні.
2. На основі аналізу документного потоку дисертаційних досліджень за 1991-2013 рр. зі спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографія (за базою даних «Автореферати дисертацій», розміщеній на веб-порталі Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України) дати характеристику сучасного етапу розвитку історико-бібліотекознавчих досліджень в Україні. Проаналізувати тематику досліджень з історії бібліотечної справи в Україні.
3. Підготувати презентацію про історію окремої національної бібліотеки України (за вибором студента).
4. На основі складених хронологічних таблиць до Змістових модулів 1-3 проаналізувати розвиток бібліотечної справи України у порівнянні із загальносвітовим бібліотечним рухом. Обґрунтувати висновки.

Варіант №4

1. На основі опрацювання наукових, навчальних, довідкових друкованих джерел та інформаційних ресурсів мережі Інтернет підготувати реферат з історії бібліотечної справи в окремій країні світу (за вибором здобувача вищої освіти).
2. Скласти хронологічну таблицю історії бібліотечної справи в обраній країні.

Країни для вибору:

Франція
Велика Британія
Нідерланди
Польща
Канада
США
Німеччина
Італія
Іспанія
Чехія

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Змістовий модуль I БІБЛІОТЕКИ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ Й СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Варіант 1

1. Історія бібліотечної справи: об'єкт, предмет, мета, завдання. Міждисциплінарні зв'язки.
2. Характеристика стародавніх бібліотек у Лагаші і Ніппурі.

Варіант 2

1. Наукові підходи до періодизації історії бібліотечної справи.
2. Характеристика бібліотеки царя Хеттської держави Хаттусилі III.

Варіант 3

1. Бібліотеки Античної Греції.
2. Характеристика Ніневійської бібліотеки асирійського царя Ашшурбаніпала

Варіант 4

1. Зародження ідеї створення публічних бібліотек у добу Відродження. Нові вимоги до бібліотекаря-професіонала.
2. Характеристика бібліотек Ассирії (VIII - VII ст. до н.е.).

Варіант 5

1. Бібліотеки Стародавнього Сходу.
2. Староєгипетська культура і бібліотеки.

Варіант 6

1. Бібліотеки Стародавнього Риму.
2. Храмова бібліотека Рамсеса II.

Варіант 7

1. Бібліотеки раннього Середньовіччя.
2. Характеристика Александрійської бібліотеки.

Варіант 8

1. Бібліотеки епохи Відродження.
2. Бібліотекарі Александрійської бібліотеки, їх спеціалізація. Каллімах і його бібліографічна праця «Таблиці тих, хто прославився в усіх областях знання і того, що вони написали».

Варіант 9

1. Бібліотеки Візантії і Західної Європи (V - X ст.).
2. Староєгипетська культура і бібліотеки.

Варіант 10

1. Розвиток уявлень про бібліотечну архітектуру в Стародавньому світі.
2. Пергамська бібліотека.

Варіант 11

1. Бібліотеки буддійських монастирів і палацові книгосховища Китаю в період раннього Середньовіччя.
2. Бібліотека Палатину. Бібліотека Ульпіана в Римі.

Варіант 12

1. Бібліотеки Московської держави.
2. Бібліотека імператора Костянтина як найбагатше книгосховище і державний скрипторій.

Варіант 13

1. Бібліотеки елліністичного світу.
2. Бібліотеки монастиря Віварій, бенедиктинського монастиря Боббіо.

Варіант 14

1. Бібліотечна культура Стародавнього Риму.
2. Бібліотека кордовського халіфа аль-Хакама II. Приватні бібліотеки Кордови.

Варіант 15

1. Монастирські бібліотеки Західної Європи у V - VI ст.

2. «Будинок мудрості» в Дамаску.

Варіант 16

1. Середньовічні бібліотеки Арабського халіфату

2. Бібліотечна справа Німеччини у період Реформації: суспільноісторичне тло, особливості функціонування.

Варіант 17

1. Склад і організація фондів арабських бібліотек і їх читачі. Особлива архітектура бібліотек арабського світу.

2. Палацова бібліотека в Каїрі (X - XI ст.).

Варіант 18

1. Середньовічні королівські бібліотеки.

2. «Філобіблон» Річарда де Бері.

Варіант 19

1. Наукові підходи до періодизації історії бібліотечної справи.

2. Особисті бібліотеки доби Відродження.

Варіант 20

1. Винайдення книгодрукування Йоганном Гуттенбергом, його вплив на книгорозповсюдження і бібліотечну справу.

2. Особисті бібліотеки Ф. Петрарки, Дж. Боккаччо, Н. Нікколі.

Змістовий модуль II БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА У НОВИЙ І НОВІТНІЙ ЧАСИ

Варіант 1

1. Бібліотеки епохи Просвітництва.

2. Провідні бібліотеки СРСР.

Варіант 2

1. Бібліотечна справа Німеччини у XVII-XVIII ст.

2. Характеристика Російської національної бібліотеки.

Варіант 3

1. Бібліотечна справа США у XVII-XVIII ст.

2. Характеристика Бібліотеки Російської Академії наук.

Варіант 4

1. Бібліотечна справа Франції у XVII-XVIII ст.

2. Характеристика бібліотек країн Латинської Америки.

Варіант 5

1. Бібліотечна справа Великої Британії у XVII-XVIII ст.

2. Бібліотечна діяльність Готфріда Вільгельма Лейбніца.

Варіант 6

1. Бібліотечна справа Російської імперії у XVII-XVIII ст.

2. Бібліотечна діяльність Йоганна Вольфганга фон Гете.

Варіант 7

1. Бібліотечна справа в епоху Просвітництва і буржуазних революцій у зарубіжних країнах (XVIII - початок XIX ст.).

2. Заснування Бібліотеки Російської Академії наук.

Варіант 8

1. Бібліотечна справа в XIX - на початку XX ст.

2. Характеристика провідних університетських бібліотек світу.

Варіант 9

1. Бібліотечна справа Російської імперії в XIX ст.

2. Характеристика Національної бібліотеки Франції.

Варіант 10

1. Бібліотечна справа США в XIX ст.

2. Характеристика Бібліотеки Британського музею.

Варіант 11

1. Бібліотечна справа Франції в XIX ст.
2. Характеристика Бібліотеки Конгресу США.

Варіант 12

1. Бібліотечна справа Німеччини в XIX ст.
2. Характеристика провідних європейських університетських бібліотек.

Варіант 13

1. Бібліотечна справа Великої Британії в XIX ст.
2. Характеристика національних бібліотек Центральної і Східної Європи на сучасному етапі.

Варіант 14

1. Міжнародне бібліотечне співробітництво у XIX – XX ст.
2. Характеристика Національної бібліотеки Білорусії.

Варіант 15

1. Організація бібліотечної справи в країнах Центральної і Східної Європи в XIX ст.
2. Архів і бібліотека Канади.

Варіант 16

1. Діяльність професійних бібліотечних асоціацій у XIX – XX ст.
2. Публічні бібліотеки в Російській імперії.

Варіант 17

1. Англо-американська концепція публічної бібліотеки.
2. Характеристика Російської державної бібліотеки.

Варіант 18

1. Публічна бібліотека XIX ст.: види, концепції створення та функціонування.
2. Характеристика Національної бібліотеки Іспанії.

Варіант 19

1. Наукові бібліотеки Європи XIX ст.: види, суспільне призначення.
2. Національні моделі публічних бібліотек на сучасному етапі.

Варіант 20

1. Глобальне утвердження інституту національної бібліотеки як вияв нового етапу суспільного розвитку у XIX ст.
2. Характеристика Нью-Йоркської публічної бібліотеки.

Змістовий модуль III ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ**Варіант 1**

1. Бібліотеки України у IX-XVIII ст.
2. Характеристика Національної бібліотеки України для дітей.

Варіант 2

1. Періодизація історії бібліотечної справи України.
2. Діяльність бібліотек Острозької академії і Львівського колегіуму.

Варіант 3

1. Виникнення та розвиток бібліотек навчальних закладів: КиєвоМогилянської колегії, Львівського університету.
2. Характеристика Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України.

Варіант 4

1. Діяльність Штабу Розенберга по вилученню і вивезенню книжкових фондів українських бібліотек на Захід.
2. Характеристика Національної історичної бібліотеки України.

Варіант 5

1. Монастирські бібліотеки як основний тип бібліотек у XIV - XVII ст.
2. Утворення Національної бібліотеки Української держави.

Варіант 6

1. Особливості українського бібліотечного руху в XIX - на початку XX ст.
2. Бібліотека Ярослава Мудрого в Київському Софійському соборі.

Варіант 7

1. Початок поширення книгодрукування у слов'ян та його вплив на книгорозповсюдження, бібліотечний рух та зростання бібліотечних фондів в українських землях у середині XVI ст.
2. Характеристика Національної парламентської бібліотеки України.

Варіант 8

1. Бібліотечна справа України в XIX - на початку XX ст.
2. Приватні бібліотеки української інтелектуальної еліти: бібліотеки духовенства, гетьманів, козацької старшини та козаків.

Варіант 9

1. Бібліотечна справа у Радянській Україні.
2. Діяльність бібліотеки Києво-Могилянської академії.

Варіант 10

1. Пожвавлення українського бібліотечного руху в умовах зростання національної свідомості у першій половині XIX ст.
2. Характеристика Публічної бібліотеки імені Лесі Українки м. Києва.

Варіант 11

1. Бібліотечна справа України в другій половині XIX ст.
2. Характеристика Одеської національної ордена Дружби народів наукової бібліотеки імені М. Горького. Варіант 12

1. Український бібліотечний рух Буковини, Галичини та Закарпаття.
2. Характеристика Державної бібліотеки України для юнацтва.

Варіант 13

1. Бібліотечна справа в роки української революції (1917-1920 рр.).
2. Характеристика Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

Варіант 14

1. Бібліотечна справа України в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).
2. Характеристика Державної науково-технічної бібліотеки України.

Варіант 15

1. Бібліотечне будівництво України у 50-80-х рр. XX ст.
2. Характеристика Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук.

Варіант 16

1. Зростання кількості наукових і спеціальних бібліотек УРСР у 1950- 1960-і рр. 36
2. Характеристика Національної бібліотеки України для дітей.

Варіант 17

1. Цензура в бібліотеках Радянської України.
2. Характеристика Національної історичної бібліотеки України.

Варіант 18

1. Бібліотечна справа в незалежній Україні.
2. Характеристика Національної медичної бібліотеки України.

Варіант 19

1. Основні напрями бібліотечної справи України в період переходу від тоталітаризму до демократії.
2. Характеристика Національної парламентської бібліотеки України.

Варіант 20

1. Бібліотечна справа в роки української революції (1917-1920 рр.).
2. Характеристика Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України. XII.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Наукові підходи до періодизації історії бібліотечної справи.
2. Бібліотеки в державі Шумер, Хеттській державі і Вавилонському царстві.
3. Бібліотеки Ассирії (VIII - VII ст. до н.е.).
4. Бібліотеки Стародавнього Єгипту.
5. Бібліотеки Античної Греції.
6. Бібліотеки елліністичного світу.
7. Бібліотечна культура Стародавнього Риму.
8. Александрійська і Пергамська бібліотеки.
9. Бібліотеки Стародавнього світу.
10. Особливості архітектури бібліотек Стародавнього світу.
11. Бібліотеки буддійських монастирів і палацові книгосховища Китаю в період раннього Середньовіччя.
12. Бібліотеки Візантії і Західної Європи (V - X ст.).
13. Бібліотеки Арабського халіфату.
14. Церковні бібліотеки XII - XIV ст.
15. Бібліотеки середньовічних університетів, приватні і королівські бібліотеки.
16. Бібліотеки епохи Відродження.
17. Бібліотеки Московської держави.
18. Бібліотеки Середньовіччя у країнах Європи й Азії.
19. Особливості архітектури бібліотек Середньовіччя.
20. Бібліотеки Відродження у країнах Європи й Азії.
21. Приватні бібліотеки епохи Відродження.
22. Бібліотечна справа Німеччини у період Реформації: суспільноісторичне тло, особливості функціонування.
23. Бібліотечна справа в епоху Просвітництва і буржуазних революцій у зарубіжних країнах.
24. Бібліотечна справа Німеччини в епоху Просвітництва.
25. Бібліотечна справа США в епоху Просвітництва.
26. Заснування Бібліотеки Конгресу США.
27. Вплив нових політичних ідей на розвиток бібліотек в Англії в XVIII – на початку XIX ст.
28. Бібліотечна справа Франції в період буржуазної революції (1789-1794 рр.).
29. Бібліотечна справа Російської імперії у XVIII ст.
30. Бібліотечна справа країн Європи у XIX - на початку XX ст.
31. Бібліотечна справа США у XIX - на початку XX ст.
32. Бібліотечна справа Російської імперії у XIX - на початку XX ст.
33. Провідні чинники розвитку бібліотечної справи в XIX ст.
34. Глобальне утвердження інституту національної бібліотеки як вияв нового етапу суспільного розвитку у XIX ст.
35. Наукова бібліотека Європи XIX ст.: види, суспільне призначення.
36. Публічна бібліотека XIX ст.: види, концепції створення та функціонування.
37. Англо-американська концепція публічної бібліотеки.
38. Діяльність професійних бібліотечних асоціацій.
39. Організація бібліотечної справи в країнах Центральної і Східної Європи у XIX ст.
40. Розвиток зарубіжної бібліотечнознавчої думки у XIX ст.
41. Зародження бібліотечної освіти. Бібліотечна діяльність М. Дьюї.
42. Бібліотечна справа у період між світовими війнами (1914-1940 рр.).
43. Національна бібліотека в Парижі і діяльність Жюльєна Кена.
44. Національні бібліотеки країн світу у першій половині XX ст.
45. Національні бібліотеки країн світу у другій половині XX – на початку XXI ст.
46. Міжнародне бібліотечне співробітництво у XIX ст.
47. Міжнародне бібліотечне співробітництво у першій половині XX ст.
48. Міжнародне бібліотечне співробітництво у другій половині XX – на початку XXI ст.

49. Основні тенденції і особливості розвитку бібліотечної справи зарубіжних країн у ХХ - на початку ХХІ ст.
50. Розвиток бібліотечної справи в умовах інформаційного суспільства.
51. Національні моделі публічних бібліотек на сучасному етапі.
52. Інформаційно-бібліотечне законодавство провідних зарубіжних країн.
53. Вплив інформатизації та інтернетизації на розвиток бібліотечної справи.
54. Процеси демократизації бібліотечної справи в посткомуністичних країнах наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.
55. Інтелектуальна свобода і вільний доступ до інформації як головний принцип організації бібліотечної справи наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.
56. Особливості архітектури сучасних бібліотек.
57. Бібліотека Британського музею.
58. Бібліотека Конгресу США на сучасному етапі.
59. Еволюція концепції публічної бібліотеки.
60. Історія виникнення перших бібліотек у Київській Русі.
61. Бібліотека Київського Софійського Собору.
62. Монастирські бібліотеки та їх культурно-освітня роль у книжковій справі в Україні ХІ–ХVІІ ст.
63. Монастирські бібліотеки Лівобережної України в контексті української культури ХVІІІ ст.
64. Бібліотека Києво-Печерської Лаври та її роль у справі становлення та розповсюдження шкільництва, освіти, культури.
65. Приватні бібліотечні зібрання ХVІ–ХVІІІ ст. (П. Могили, Ф. Прокоповича, магнатів Яблоновських, С. Соболя та інших видатних осіб України).
66. Родові книгозбірні Правобережної України ХVІІІ–ХІХ ст. (І. Мазепи, М. Ханенка, П. Скоропадського та інших видатних осіб).
67. Бібліотека Харківського колегіуму як перше зібрання книг у Слобідській Україні.
68. Бібліотека Чернігівського колегіуму: історія становлення, забезпечення навчального процесу.
69. Бібліотечна справа в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст.: стан і основні напрями розвитку.
70. Роль публічних бібліотек в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст. (міські, повітові, громадські та народні).
71. Бібліотеки-читальні та народні читальні в історико-культурному контексті півдня України (кін. ХІХ – поч. ХХ ст.).
72. Бібліотечна діяльність товариства «Просвіта»: особливості діяльності, історія, теорія, практика, фонди.
73. Роль бібліотек Народного Дому та Наукового товариства імені Т. Шевченка в історії розвитку науки і культури Галичини.
74. Діяльність корифеїв бібліотечної справи України.
75. Бібліотечна справа у Радянській Україні.
76. Бібліотеки у період становлення нових соціально-економічних і політичних відносин у 1930-х рр.
77. Стан бібліотек Києва у період нацистської окупації (1941–1943 рр.).
78. Бібліотеки України у період післявоєнної відбудови та в 1950-х рр.
79. Бібліотечна справа в Україні у 1950-1960-ті рр.: централізація науково-методичної роботи в галузі бібліотекознавства.
80. Бібліотечна справа у період Української революції 1917–1920 рр.: проекти реформ бібліотечної справи.
81. Створення Національної бібліотеки Української держави.
82. Бібліотечна справа в Україні у 1970-1980-ті рр.: спроби ґрунтовного упорядкування бібліотечної мережі.
83. Цензура у бібліотеках Радянської України.
84. Бібліотечна справа в незалежній Україні.

85. Українська бібліотечна асоціація: мета, завдання, основні напрями діяльності.
86. Основні напрями розвитку бібліотечної справи України в період переходу від тоталітаризму до демократії.
87. Перспективи розвитку бібліотечної справи України.
88. Національні бібліотеки України на сучасному етапі.
89. Публічні бібліотеки України на сучасному етапі.
90. Впровадження новітніх інформаційних технологій як перспективний напрям розвитку бібліотечної справи України.

Навчально-методичне видання

Мовчан К.М.

Історія бібліотечної справи

Методичні рекомендації

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ, 89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26